

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 18.

Stockholm den 4 Maj 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: $\frac{1}{4}$ år . . kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år . . kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " " " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgifvare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —. Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.

De 70,000 och Miss Isabel Cleghorn.

Det var år 1896. Jag hade fått ett litet stipendium af Centralstyrelsen för S. A. F. för att komma i tillfälle att studera skolförhållanden i England, särskildt undervisningen i modersmålet inom Englands skolor, och för alla studerande af folkskoleförhållanden inom detta land har det blifvit sed, och en praktisk och god sed, att gå till Russell square 71 för att invigas i och få vägledning inom den engelska folkskolevärlden. Dit styrde också jag mina steg. Där fås de bästa råd för allt och för intet af den allvetande och välvilige Mr James.

Bolton House, Russell square, är nämligen den stora engelska lärareföreningens administrativa säte, och därifrån ledes till ej ringa del det engelska folkskoleväsendet. Där är man säker om att träffa den engelska lärarekårens mest framskjutna personligheter från landets skilda delar, hvar gång the Executive, d. v. s. centralstyrelsen för den stora engelska lärareföreningen, har sammanträde. Denna omfattar numera 70,000 medlemmar och har blifvit en allt större makt inom Englands skolvärld.

Miss ISABEL CLEGHORN.

Ingen sammanslutning i världen torde mera målmedvetet och mera försiktigt och moget verkat för sin kår och för de lägre klassernas väl än denna förening gjort. De svårigheter den haft att öfvervinna ha varit oerhörda, men så ha landvinningarna blifvit så mycket större och så mycket dyrbarare, om man mäter dem efter det motstånd föreningen haft att öfvervinna, den motsträfvighet den haft att bekämpa och de fördomar den måst kullslå.

I England är folkskolan mer än annorstädes en lärarekårens, ja kanske en förenings skapelse. Inte i den mening, att denna grundat den eller uppehållit den, men i den mening, att kåren i stort sedt kämpat den fram till och gjort den till hvad den för närvarande är. John Bull är visserligen demokrat så till vida att han tidigt gett de lägre samhällslagren rösträtt, men instinktivt har han väl aktat sig för reformer, som skulle kunna lära massorna att effektivt bruka denna sin fördel. Därom vittnar allför oförtydligt kampen för folkuppfostran i England.

I frihetens namn dröjde man längre än i andra

J. C. Malmberg

protestantiska länder med att införa skoltvång och en effektiv skollag. Religiösa sekter, engelska kyrkan och frivilliga sammanslutningar fingo länge sköta folkupplysningens grundläggande uppgift, bäst de det förmådde. — England var ju frihetens land, man borde inte tvinga någon till att lära sig läsa och skriva. Det borde föräldrarna själfva få sörja för, och hvarför skulle den ene betala skatter för att den andre finge lära sig läsa? Den som själf höll sina barn i skola och där betalte dryga afgifter för dem, skulle den också betala de fattigas undervisning? Det vore ju en härresande orättvisa. Ja, så resonerade t. o. m. "humana och för folkets väl intresserade män" på 1860-talet. Och en del konservativa element inom den engelska demokratien ha inte alldeles släppt denna själfklara frihetsdogm den dag som i dag är.

Men det var 1870 som Tysklands "folkuppfostrade" soldater visade hvad skolmästarne inom en nation betydde, och det året fick England sin skollag, men det dröjde länge, innan Englands skolförhållanden blefvo någorlunda jämförliga med den stora konkurrensnationens.

Samma år, 1870, stiftades också The National Union of Teachers, en sammanslutning af Englands och Wales' folkskollärarkår. Den sammanslogs af 26 lokalföreningar med sammanlagt 400 medlemmar. Nu vid 40-års-jubileet räknar den öfver 70,000 medlemmar.

Från en ringa början har den vuxit ut till en betydande samhällsmakt, och den äger en fast organisation och en arbetseffektivitet, som är svår att öfverträffa och ingalunda lätt att uppnå.

Den har arbetat för barnens väl och lärarekårens höjande, och den har aldrig för det senare målet åsidosatt det förra, och däri ligger väl nyckeln till föreningens storartade framgång och till det anseende den vunnit. Dessa båda sträfvanen ha alltid gått jämsides.

Hvilken strid red den icke ut mot "Payment by result"! — Till en början understöddes skolorna af staten efter sitt arbetsresultat, d. v. s. efter det vitsord, som afgafs om barnens kunskaper och skolgång af statens inspektörer. Och då instruktionerna för dessa voro ganska stränga, måste de hålla på ett visst minimum för anslags erhållande — och det nästan i alla ämnen. Lärare och barn måste ständigt stå examensrustade, och det förvred undervisningen, och lärarne höllo på en del ställen rent af på att duka under för de stora klasserna och de svåra krafven. Numera vilja inte ens myndigheterna höra talas om »Payment by result". Man nästan skäms för att dess skräckvalde någonsin existerat.

Lärarekåren har fått kämpa bittert för att få sin rättsliga ställning någorlunda tryggad för lärarebildningens höjande och för att hindra skolorna från att allt för mycket befolkas med oexaminerade, undermåliga och som följd häraf illa aflönade lärarekrafter. Den har försvarat barnet mot förtidig industriell ex-

ploatering af dess arbetskraft. Den har försvarat barnet mot dem, som velat göra skolan till ett tvistefrö mellan religiösa fraktioner och politiska partier och häfdat gent emot dessa, att barnets rätt till medborgerlig kunskap och mänsklig utveckling står öfver alla partihänsyn och partisynpunkter.

Till en början möttes detta tålmodiga, målmedvetna arbete för en bättre folkskola hvarken af vidare förståelse eller uppmuntran utanför den egna fackkretsen. Men många äro likväl de, som vigt sitt lif till ett uppoffrande arbete i föreningens och folkuppfostrans tjänst. På senare tid har föreningen blifvit en auktoritet i skolfrågor, en auktoritet, till hvars omdöme och råd myndigheterna aldrig förgäives vädja, och den har vetat så hänsynsfullt bruka sitt stora inflytande i hithörande ting, att den sällan förbigås eller förbises. Yttre utmärkelser och samhällelig verderkänsla ha äfven under de senare åren rikligen tillfallit dess tjänste- och förtroendemän. Föreningens mångåriga förste sekreterare Sir J. H. Yoxall blef i fjol på sin 50-årsdag adlad för sitt mångåriga, dugande arbete i folkupplysningens tjänst såväl inom förening som parlament. En f. d. skolmästare adlad! Det säger sig själf, att det måste ligga ett drygt och inflytelserikt arbete mellan de märkesstegen.

Mr Ernest Gray, M. A., sekreterare för en af föreningens kommittéer, också en f. d. skolmästare, är medlem af undervisningsministeriets konsultativa kommitté, äfven han har ett framgångsrikt parlamentariskt arbete bakom sig. Det har äfven den lysande talaren, f. d. skolmästaren och redaktören för föreningens tidskrift, Dr Macnamara. Han har flyttats från Russell square till John Burns departement och är dennes "parliamentary secretary".

Men kvinnorna — de som utgöra den stora massan af föreningens medlemmar — ha de någon nämnvärd insats i dess utveckling att skriva på sitt konto? För det första ha de ju det nöjet att betala lika stora årsafgifter som de manliga medlemmarna, och då de utgöra föreningens flertal, ha de genom att sluta sig till denna och samvetsgrant betala sina dryga årsafgifter nämnvärdt bidragit till föreningens ekonomiska bärkraft. Inom lokalföreningarna ha kvinnorna verkamt deltagit i arbetet och beklädt kräfvande poster. Ett stort penninginsamlande arbete ha de inom lokalföreningarna utfört för föreningens fonder, i all synnerhet dem, som tillkommit för välgörande ändamål. I det fallet ha vi mycket att lära af de kvinnliga föreningsmedlemmarna. Energiskt ha de arbetat för att öka fonderna till nödställda lärare och lärarinnor och föräldralösa eller faderlösa lärarebarn. För de senare har föreningen upprättat tvenne hem, ett för gossar i Sydenham och ett för flickor i Sheffield. Och båda dessa hem öfvervakas af föreningens mest afhållna och framskjutna förtroendekvinnor, Mrs Burgwin och Miss Isabel Cleghorn.

Den förra, inspektris för Londons skolor för efterblifna barn (dull children), har börjat som folkskol-

Juvel- Guld- & Emalj arbeten

DAVID ANDERSEN & Comp.

Hofjuvelerare.

4 Fredsgatan 4.

Realiseras

Värvar, herr och dam, samt skärp långt under inköpspris. Långa handskar samt långa vantar 20 % under de vanliga priserna.

Handskaffären

Norrandsgatan 5.

lärarinna och är en af föreningens äldsta pionärer. Hon är vältalig och hjärtlig och vinnande samt en ganska representativ personlighet, hvarför hennes tjänster ständigt tagas i anspråk vid årskonferenserna. Hon är föreningens speciella favorit, och när hon visar sig å dess möten, hälsas hon alltid med det hjärtliga, varma bifall, som genast ger en högre lyftning äfven åt de allvarligaste och tråkigaste förhandlingar.

Och så Miss Isabel Cleghorn! Man kan inte möta en centralstyrelseledamot från de 15 år Miss Cleghorn haft säte och stämma inom denna ledande församling, utan att man märker med hvilken känsla af vördnad och beundran han nämner det namnet, ty miss Cleghorn hör till dem, som genom sin gedigna karaktär, sitt hjärtliga, tillbakadragna väsen vinna tillgifvenhet och genom sin oerhörda arbetsförmåga och sitt klara hufvud samtidigt veta att inge aktning och respekt för sin personlighet och sina sträfvanen.

Hvarje påsk har National Union of Teachers sin årskonferens med val af vice ordförande (vice-president). Denna post innehas under ett år, och så rycker "vicepresidenten" följande år upp till "presidentvärdigheten". Den största utmärkelse och den största arbetsbörda föreningen äger att tilldela en dödlig kommer härmed den lycklige till del. Afgående ordförande kan ej nästföljande år väljas till vicepresident. Han rycker upp i "expresidenternas" led, och först sedan han ej längre hör till de närmaste bland dem, kan han omväljas. På så sätt har man velat förhindra stagnation och ge förmågorna tillfälle att komma till sin rätt och göra sin personliga insats utan att behöfva undantränga dem, som gjort föreningen ovärderliga tjänster. Det är en stor heder att bli denna förenings ledare. Det är hvarje ung, dådkraftig folkskollärares dröm, men den drömmen blir ej verklighet förrän efter år af dugande och hängifvet arbete för skola och förening så väl inom som utom centralstyrelsen.

Först i år har en kvinna lyckats vinna denna eftersträfvade värdighet — och denna kvinna är miss Isabel Cleghorn.

Det är ingen sinekur att vara centralstyrelseledamot och ännu mindre att bli föreningens president. Det gäller att arbeta, om det skall vara möjligt att stå kvar inom centralstyrelsen — det gäller inte minst för dess kvinnliga ledamöter. Aspiranterna till centralstyrelseplatserna äro många och energiska, men miss Cleghorn har alltid med stor majoritet blifvit vald af sitt distrikt och vid ordförandevalen i år segrade hon men stor röstöfvervikt, trots att hon hade en styf manlig motkandidat.

Hennes val anses i hela England som en stor kvinnoseger. Den visar hvilket gediget arbete kvinnorna utfört inom föreningen, alldenstund männen lika väl som kvinnorna valt in henne till ledare af den stora föreningens angelägenheter. Ett sådant förtroende vinnes inte på en gång och för intet.

Det visar tillika, att de engelska lärarna låtit rätt-

visa och billighet besegra sin tvehågsenhet och sin motvilja mot en kvinnokandidatur till denna plats. De 70,000 ha genom detta val visat, att de förmå uppskatta en människas gärning efter dennas eget värde, äfven då det gäller att tilldela kvinnor den uppmuntran och den värdesättning de förtjäna, då de arbeta samman med duktiga och framåtsträfvande män, för samma mål. Från alla kvinnoföreningar inom England hör man bara en mening: Miss Cleghorns val är lika hedrande för de engelska lärarna som för miss Cleghorn själf.

När hon vid kongressen steg upp för att tacka för det förtroende Englands lärarekår visat henne, hälsades hon med stormande och hjärtligt jubel, och mrs Cattell öfverlämnade till henne en praktfull bukett från Sheffield's lärarekår. Alla inom den lokalafdelningen hade som en man samverkat till stödjande af hennes kandidatur.

Hon tackade dem rörd för all den uppmuntran hon från det hållet alltid fått röna och tackade föreningen för att den genom hennes val praktiskt visat, att lärarinnorna ej endast skulle få det nöjet att betala sina årsbidrag och liksom männen i sitt arbete på skolans fält tillsammans med dem skörda frukterna af föreningens framgångsrika arbete för bättre skolor och bättre arbetsförhållanden, utan att de också med sina manliga kolleger skulle dela äran af och ansvaret för dennas åtgärder och riktlinjer.

Hon visste, att mången sagt att det är omöjligt för en kvinna att dirigera konferensen, men hon hade sett denna lössläppt mången gång äfven under manliga tyglar. "Jag dirigerar Er nu", sade hon skämtsamt, "känner Ni tygeln"? Andra påstå, att en kvinna inte kan dirigera centralstyrelsen. Hon visste, att den var svårhandterlig, men där fanns inte en man, som ej stod eller ej önskade komma under kvinnlig kontroll. Och när så är fallet individuellt, kunde det ej också lyckas kollektivt? Med hjälp af dessa kvinnor, som individuellt styrde dem, skulle hon försöka att lyckas i sitt uppdrag, och hvad beträffar centralstyrelsens manliga ledamöter, kände hon dem alltför väl. 15 år hade lärt henne, att det inte fanns en enda ibland dem, som inte skulle försöka lätta hennes uppgift hållre än försvåra den. De voro hennes vänner, och hon kände deras ridderlighet.

Miss Cleghorn har verkat i Sheffield i många år. Från South Shields, där hon fullgjorde sina praktiska läroår, genomgick hon seminariet i Stockwell. Efter en tids tjänstgöring vid en byskola blef hon öfverlärarinna (headmistress) i Heeley Bank School, Sheffield, hvarest hon stannat kvar allt fortfarande trots många frestande och hedrande anbud från andra och större verksamhetsfält. Hon har älskat denna skola, hon har drifvit upp den och arbetat för den så, att hon aldrig förmått lämna den.

Hennes verksamhet vid sidan af denna skola är äfven efter engelska förhållanden rent fenomenal. Hon har som sagdt varit medlem af centralstyrelsen i 15

HASSELBACKENS

*blandning rekommenderas som ett utmärkt godt
delikatesskaffe.*

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

år, och det tvingar henne till att tillbringa hvarannan lördag i London. Och så öfvervakandet af det henne så kära flickhemmet i Sheffield och alla praktiska bestyr för det. Hon är medlem af Sheffield's skolstyrelse, hvarest hennes råd och inlägg i allt som rör flickornas uppfostran och undervisning blifvit synnerligen beaktade och i många fall ledt till viktiga reformer. För ett par år sedan inbjöds hon af undervisningsministeriet till medlem af dess konsultativa kommitté, som består af erfarna pedagoger från skilda skolor och som har att ge ministern råd. Kallelsen antogs. Hon är styrelsemedlem i flera kvinnliga sammanslutningar och i The Court of Governors för Sheffield's universitet, m. m. Hon har utgifvit en handbok för lärare i handarbete och planlagt denna undervisning så som den nu i många fall tillämpas inom Englands folkskolor. Hon har sträfvat efter att ge skolköksundervisningen fasta former och ett verkligt praktiskt innehåll.

Hade miss Cleghorn ej varit den tillbakadragna kvinna hon är, hade presidentvärdigheten i N. U. T. för länge sedan fallit henne till, men hon har ryggat tillbaka för den offentliga representativa ställning den medför, och det är endast efter allvarliga och enträgna föreställningar från kvinnliga kolleger och från alla dem som känna hennes stora duglighet, som hon gifvit vika och låtit betänkligheterna fara.

Sveriges lärarinnor önska henne lycka till tvenne gifvande "presidentår" — år, som troligen bli epokgörande i de engelska flickornas utbildningshistoria. För ordnandet af deras fortsatta undervisning i praktisk riktning har hitintills ingen i England verkat mera energiskt än hon. Må det bli miss Cleghorn beskärdt att under de inflytelserika år som möta få verka för detta stora mål. Hon är beredd till det, och hon har förberedt sig för det. Det har alltid syntts henne som en nödvändighet för de lägre folkklassernas ekonomiska och moraliska höjande.

Hanna Jonsson.

Anna Bobergs utställning i Paris.

Ännu en gång har fru Anna Boberg förvånat och tjusat parisarna med sina Lofoten-taflor. De stora tidningarnas konstkritiker ha uttalat sig högt berömande om hennes dukar, såsom Thiébault-Sisson i "Le Temps", Henry Bidou i "Journal", Arsène Alexandre i "Figaro" och Louis Vauxelles i "Gil Blas". Samtliga slutomdomen äro att fru Boberg är en originell, ärlig och äkta konstnärinna.

Om själfva utställningen skrifver märket A. L—n till Stockholms Dagblad:

Uppe i Durand-Ruels rymliga väl belysta salar vid rue Lafitte har Anna Boberg för närvarande en rikhal-

tig utställning af sina arbeten. Katalogen upptager icke mindre än ett sextiotal dukar, alla med motiv från Lofoten. Denna för fransmännen liksom för de flesta skandinaver okända natur väcker i och för sig själf ett stort intresse och drager en talrik publik, just genom dess främmande och sällsamma väsen, men vore den icke framställd med verklig talang, skulle den icke verka så mäktigt betagande som nu är fallet.

Anna Boberg har haft den beundransvärda energien att lefva däruppe i iskylan, ensam bland fiskarebefolkningen vintrar igenom och studerat dem och deras lif, som är en ständig kamp med elementen med båten som stridskamrat, och hon har gjort sig fullt förtrogen med naturens växlingar däruppe. Ibland få hennes dukar något af kuliss öfver sig, men detta är svårt att undvika i ett dylikt sagolandskap med en sol, hvars strålar under vintern endast snudda vid fjällens kammar och aldrig när till den frusna marken. Det är luftens eterrenhet som gör att föremålen upplösas, liksom förlora sin konsistens och flyta öfver från ett plan till ett annat.

I taflor som "Ett spökskepp" blir detta till ett plus. Dödyst kommer båten glidande genom snögloppet med utspända jättesegel, som ingen vind tyckes beröra. Och så är äfven fallet när det gäller att få fram det sällsamma, döda, utaf dagens timmar oberörda lifvet och naturen uppe i Nordmarken. Men däremot verka hennes fiskare ibland, där de syssla med sina båtar, som pappersdockor, och fjällen tyckas endast hafva en sida. Så skämmas t. ex. den utmärkt vackra taflan "Båten med grönt skrof" genom figurerna som äntra upp för dess reling. Men själfva nordlandsbåten är på denna duk liksom på de flesta målad med en glädje och en brio som äro förvånande. Hvilka båtar måtte det icke också vara med sina raka stäfvar, sina relingar i olika färger, grönt med hvitt, blått med rött och sina granna segel — verkligt värdiga motståndare till det haf som de måste bekämpa.

"Norrskenet" är af mycket dekorativ verkan med sina blå strålreflexer bland klipporna, likaså "Nyårsdagen", medan "Fiskarnes kyrkogård" både genom ämnesval och belysningseffekt har något sentimentalt öfver sig.

En af de vackraste dukarna heter "Lågvatten". Stockhuset på branten öfver det svartkalla vattnet och med isluften stående stilla under dess höga stenfot är återgifvet med underbar kraft och skicklighet och skall säkert finna sin köpare, liksom redan är fallet med den vackra gruppen med fiskare i båtar långt inne i en vik bland solbelysta fjäll och som artisten kallat "Fördämningen" samt "Fiskarkojorna". Dessa små grå utväxter bland de tunga snömassorna.

Det är med verklig glädje både fransmän och skandinaver tagit denna utställning i betraktande. Hos de förra väcker den förvåning och undran, hos de senare hemlängtan efter den rena luft, som endast ett snölandskap besitter, hos bägge mynnar det ut i verklig beundran för konstnärinnan, som så kunnat förklara och framställa tjusmakten i nordlandsnaturen.

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

De engelska kvinnornas rättsliga ställning.

Samtidigt med att den internationella rösträttsalliansen förliden vår hölls i London utkom där en broschyr, "The Women's Charter", utgifven af Lady Mc Laren, hustru till parlamentsledamoten sir Charles Mc Laren, hvari framlades yrkanden på genomgripande reformer i de engelska kvinnornas rättsliga ställning. Boken väckte utomordentligt uppseende och har blifvit föremål för ifrig diskussion såväl inom som utom England. Sir Charles Mc Laren har nu i Underhuset framlagt nio lagförslag, baserade på de yrkanden, som framförts i "Women's Charter".

Fyra framstående parlamentsledamöter, Mr Atherley Jones, Mr J. M. Robertson, Mr Philip Snowden och Mr Theodore Taylor stödjå tillsammans med Sir Mc Laren förslagen. Hufvudpunkterna i desamma äro: att hustru, som icke själf äger medel till sitt lifsuppähålle och som genom omsorgen för barnen hindras att förtjäna något, skall ha rätt till en viss bestämd del af mannens inkomst; att hustru, som ägnar hela sin tid åt hushållet och barnens vård, skall hafva fordran hos mannen, eller efter hans död i hans egendom, på ett belopp motsvarande en hushållerskas lön, detta förutsatt att hon icke under tiden erhållit något personligt penningunderstöd; att skilsmässolagen skall ändras så, att såväl man som hustru må kunna erhålla skilsmässa på grund af bevisad otrohet från den andres sida; att båda föräldrarna gemensamt skola vara förmyndare för barnen; att hustruns gamla rätt till särskild del af boet må återställas; att hustrun, ifall testamente icke förefinnes, må komma i en rättsligt fördelaktigare ställning; och till sist att ingen kvinna, som i annat afseende ej är diskvalificerad, må på grund af sitt kön eller giftermål uteslutas från innehåfvande af samma politiska rättigheter som männen.

De framförda lagförslagen, som ytterst härleda sig från "Women's Charter", ha åter väckt uppmärksamheten på denna bok och Lady Mc Laren. Lady L. har varit föremål för en mängd intervjuer, och de engelska tidningarna ha varit fulla af hennes uttalanden. Ett af hennes slutanförenden lyder som följer: "Vi inse till fullo att männen i allmänhet äro bättre än de lagar de stiftat. Men det är där kärleken slutar, som lagen tager vid, och lagen måste hålla på lika rätt för alla. — — — Kvinnorna framlägga med denna "charter" sina fordringar. Vi önska fästa männens uppmärksamhet på dem, emedan vi tro att de vilja skipa rättvisa åt kvinnorna, endast de verkligen få ögonen upp för och förstå hvad det gäller."

Rättelse. I Dagny för den 14 april (nr 15) förekommer samband med artikeln "Kvinnlig konstutställning i Paris" ett omnämnande af fröken Marianne Nordströms vackra gyllenladersimitationer, skall vara Marianne Nordquist. Fröken Nordquists konstnärliga arbeten äro väl så kända, att namnförväxlingen knappast behöfver påpekas.

Doktorerna Kinbergs och Sundquists bok.

För nedanstående, i de dagliga Stockholmstidningarna redan publicerade uttalande af författarinnorna till den i dessa dagar så omdebatterade boken lämnas på begäran plats i Dagnys spalter. I samband härmed få vi tillkännagiva, att vi icke kunna bereda rum för den massa insändare, som kommit oss tillhanda i frågan, samt att vi afböja vidare diskussion af saken.

Med anledning af vissa uttalanden angående en af oss utgifven skrift, Handledning i sexuell undervisning och uppfostran, under debatten i första kammaren den 23 dennes rörande statsunderstöd åt enskilda läroanstalter be vi få meddela följande:

Arbetet i fråga är afsedt att vara en "handledning för lärare och föräldrar vid undervisning och uppfostran", ingalunda en "lärobok i sexuell hygien för användning i våra högre flickskolor".

Undervisning om preventiva medel ha vi aldrig meddelat vare sig under offentlig föreläsningsverksamhet eller åt skolungdom, ej heller finns i vårt arbete något som helst uttalande som antyder att vi skulle önska en sådan undervisning nu eller framdeles. (D:r Sundquists uttalande i Stockholms Dagblad af den 18 april afser, som af sammanhanget torde framgå, ej skolundervisning.)

Men då på olika platser öfver hela landet en liflig agitation sedan lång tid bedrivits angående dylika åtgärders användande, då vidare från flera håll önskan uttalats att en broschyr härom måtte utgifvas, och då slutligen den svenska litteratur om preventiva medel, som nu existerar är minst sagdt ovederhäftigt, men likväl, enligt erfarenheten, flitigt studeras, ha vi ansett att ett arbete om sexuell undervisning och uppfostran för föräldrar och lärare ej med tystnad kan förbigå denna fråga, om hvilken allmänheten på alla vägar söker kunskap.

Vi förmena visserligen att man genom att systematiskt hålla ungdomen i okunnighet om könsförhållanden ger åt könslivet en särställning som ur uppfostringssynpunkt ej kan vara önskvärd, men långt ifrån att önska att undervisning om hithörande ting skall göras till "centrum" i skolan, som i pressen framkastats, önska vi tvärtom — hvilket i arbetet framhålles — att kunskapen härom bör meddelas i sådant sammanhang och sådan utsträckning att den i intet afseende, allra minst genom onödig vidlyftighet, skiljer sig från annan undervisning som skolan meddelar i naturkunskap, hygien och samhällslära.

Det är också vår öfvertygelse att liksom läraren i matematik eller historia måste äga långt mera fördjupade och omfattande kunskaper än dem han afser att bringa sina lärjungar, så måste föräldrar och framför allt lärare i en handledning för undervisning på detta område finna åtskilligt mera och annat än de vilja och böra meddela barnen, icke blott för att själfva skaffa sig nödiga kunskaper, utan ock — något som är icke mindre viktigt — för att kunna iakta och bedöma de yttringar af könslif som redan bland skolans ungdom kunna möta dem.

Vår grunduppfattning i hela denna fråga framgår bäst af de ord, hvarmed vi afsluta vår skrift, där vi uttala vår varma önskan att all sexuell uppfostran måtte ledas så att ungdomen själf måtte önska att det normerande för en sexuell förbindelse mellan en ung man och en ung kvinna måtte bli att de båda hålla tillräckligt af hvarandra för att ej blott vilja lefva tillsammans, utan också för att tillsammans vilja föda och med hvarandras trofasta hjälp vilja fostra nya människor.

Stockholm den 25 april 1910.

Julia Kinberg.

Alma Sundquist.

Hvad är kvinnorörelsen?

Ordet kvinnorörelse äger mycket olika betydelse i den enes och den andres mun. För många betecknar det förnämligast sträfvan att skaffa nya förvärfsmöjligheter för kvinnorna samt den utbildning, som kräfvades för inträde på dessa nya banor, för andra betyder det beredande för kvinnorna af tillfälle att göra sin insats i samhällsutvecklingen, för åter andra inneslutes allt detta i det ena, att förvärfva full medborgarrätt för landets döttrar. Ja allt detta, men mycket mera tillika ingår i begreppet. Det skulle kunna innefattas i uttrycket: rätt för kvinnan att blifva människa, fullt och helt.

Hvarje manlig läsare af dessa ord skall utan tvifvel utropa; ja, det vill väl ingen hindra henne ifrån. Kunde man tränga till djupet hos mången, som så talar, så skulle man dock finna den medvetna eller omedvetna uppfattningen, att kvinnan är mindervärdig, att det är så mycket hon icke begriper och inte behöver befatta sig med samt att hon dock egentligen är till för mannens skull.

Hyste männen, lagstiftarne, ej en sådan tyst uppfattning, skulle då samhället vara så i många fall orättfärdigt byggt som det är, och kvinnan utesluten från inflytande på lagstiftningen? Hvarför skulle hon förhindras komma fram till befattningar, som hon visat sig kompetent att sköta, och, där hon lämnas tillträde, städse få lägre aflöning än mannen, om det ej ansåges själfklart att hon är underlägsen? Skulle kvinnan, ifall hon erkändes som fullt utvecklade människa, af lagen förvägras bestämmanderätten öfver det, som hon väl bäst af alla förstår att bedöma: sig själf och sitt barn? Skulle hon, om hon af mannen betraktades som jämbördig, stå så rättslös som hon nu gör mot den, som jämte henne bär ansvaret för att en ny varelse blifvit satt till världen? Skulle slutligen en sådan skamfläck som den reglementerade prostitutionen finnas, ifall ej kvinnan ansågs så mindervärdig, att mannen tycker sig äga rätt att disponera öfver henne efter behag?

Det är mot allt detta, som utgör ett förnekande af kvinnans människovärde, som den verkliga kvinnorörelsen är riktad. I den har dock från första stund ingått som ett hufvudmoment att bli satt i tillfälle att få använda sina krafter till gagn för andra, ej blott vinna något för sig själf. Fredrika-Bremer-Förbundets sträfvan har alltså varit att försöka göra denna rörelse lugn och sund, utan öfverdrifter och utan häftiga kastningar,

Det drömda, yttersta målet har varit och är att få hjälpa till att bygga upp ett nytt samhälle, grundadt på rättfärdighet, där man och kvinna, hand i hand, hvar efter sin särskilda begåfning söka utveckla mänskligheten till något helt annat och högre än hvad den nu är.

Med det målet hägrande för tanken blir hvarje sak som kan tendera till att draga ner kvinnan, af hvilken inflytande man ansett sig hafva rätt att vänta och hoppas mycket, af stor betydelse för hela rörelsen.

Det är därför med ångest man aktgifvit på den väg, som sköljer upp öfver vårt land och som hotar med tillintetgörande själfva det centrala i kvinnans väsen, som

naturen särskildt gifvit henne och hvarigenom hon just skulle vara mäktig att omdanande ingripa i samhällets gestaltning — moderligheten, den ansvarsfyllda, på allvarlig, etisk grund hvilande moderligheten.

Om denna grumliga väg i sitt flöde får fördränka det, som hittills varit för kvinnan främst betecknande, den inneboende kyskheten och renheten, då är fara för handen att kvinnan verkligen blir mindervärdig. Malthusianism, "rashygien" och hvad de moderna lärorna mera må heta äro ännu, liksom användandet af "preventiva medel", föremål för vetenskapsmännens diskussion och olika bedömande samt borde lämnas helt åt dem att slutdiskutera och afgöra. Kvinnans inre väsen borde med ovilja rygga tillbaka för hvarje naturvidrigt motarbetande af moderskapet.

Den som har yttre lyckliga betingelser för att kunna bevara och harmoniskt utveckla sin kvinnliga natur, bär här, som alltid, det största ansvaret om så ej sker. Njutningslystnad och skygghet för personligt lidande bör ej få fördärfva denna natur. Hvarje kvinna, i hvilka yttre förhållanden hon än lever, bär ansvar för sig själf och sin omgivning. Otaliga bevis finnas ock på huru kvinnor, i de mest tryckta ekonomiska villkor, kunna såsom mödrar för en talrik barnskara och såsom sammanhållande princip vara en föresyn för den närmaste kretsen. Men de äro mer än så, de äro ett salt, som bidrager att hålla hela samhället friskt. Dubbel heder åt sådana kvinnor. Deras väg är tung och vansklig, så vansklig, att den som ej själf lefvat i deras förhållanden väl knappast kan fullt uppfatta hur svår den är. Just därför att det är så upprörande, att denna väg skall för dem göras ännu halare, ännu vanskligare, ehuru motsatsen angifves. Isynnerhet för de unga, oerfarna vandrerskorna blir vägen farligare, ty de närma sig omisständigt, lockade af lyckomöjligheternas falska sken, till afgrunder, som de ej kunna ana just där öppna sig.

För den som sett mera af lifvet, som, med liflig medkänsla för dem som hafva det svårt, aktgifvit på den ungdomen suggerande, men sedeundergrävande lära, som nu förkunnas, för den står det nämligen klart, att hvad de unga, som lyssna till dessa läror, skola finna, icke är det lycka. Nej, själförakt och lifsleda, utan tvifvel sjukdomar och lidande af många slag, är hvad de hafva att vänta.

Det som kännes bittert öfver all beskrifning är, att man ej kan se någon utväg att hejda eller varna. Myndigheterna ha förklarat sig stå maktlösa. På kvinnornas vädjan — och sådan vädjan har skett — har svarats: "vi kunna ingenting göra". De unga, som faran närmast hotar, äro helt och hållet hänvisade åt sig själfva. Man kan blott hysa en liflig förhoppning, att det, som är rent och kvinnligt inom dem, skall reagera mot de farliga och neddragande inflytanden, som nu göra sig gällande. Gifva de sig blott tid att lyssna, skall förvisso en inre stämna varna dem.

* * *

Min rent personliga uppfattning af den upprörande propaganda, som under namn af "kärlek utan barn" nu tagit fart i vårt samhälle, har jag här angifvit. Jag tror mig dock äga rätt att tala icke blott i eget utan i hela Fredrika-Bremer-Förbundsstyrelsens namn. Hvem skulle icke med bäfvan se den byggnad, som sedan sekler uppförts på den grund som heter hem och familj, skakas i sina fogningar?

Man kan förstå — eller åtminstone försöka att förstå — att vetenskapligt skolade män och kvinnor, de som ur läkaresynpunkt måste bedöma särskildt abnormala och sjukliga fall, kunna inför en företeelse som den här berörda mindre ta den etiska och den sociala sidan än den nyktert vetenskapliga i betraktande. Det är erkännandet af att denna synpunkt kan ha sitt berättigande, som låtit Dagnys redaktion söka göra gällande att frågan icke direkt sammanfaller med kvinnorörelsens. Hvad själfva kärnpunkten i debatten angår, har Dagny tillfyllest precisrat sin ståndpunkt.

För kvinnan som klass eller individ är det icke möjligt att i en verklig lifssak hålla sig neutral. Och det är ej mindre än en sådan det här gäller. Med sorg och indignation måste hon se idéer vinna terräng, som tendera att degenerera vårt folk.

Släpp en otyglad kärleksdrift lös och långt säkrare än andra samhällliga missförhållanden kommer det att påtrycka kvinnan det förnedrande slaf- och pariamärke, som hon under en långvarig, ihärdig och målmedveten kamp sökt få utplånadt.

Agda Montelius.

Ord. i Fredrika-Bremer-Förbundet.

Litteratur.

Mannen, hustrun och hemmet. Af *Charles Frederic Goss*. Bokförlags-Aktiebolaget Puritas.

Det är ingen ny bok, på hvilken vi härmed vilja fästa ett läsande publikums uppmärksamhet. Den utkom redan 1906 i svensk översättning och har säkert hunnit förvärva många vänner, men förtjänar att nå fram till ännu vidare kretsar. Det är en "klok bok, full af bepröfvad lefnadsvisdom", säger prof. Frans v. Schéele i sitt förord till den svenska upplagan, och den förtjänar att läsas och begrundas. Det är särskildt till de unga den kommer med vackra gamla sanningar, till dem som stå i begrepp att bygga sig ett hem och lefva ett lif tillsammans. Och den är ju på intet sätt farlig eller revolutionerande för hemmets och familjens bestånd, ehuru författaren vågar sig på att ställa upp frågan: bör hustrun lyda mannen? Han tviflar verkligen — amerikansk präst som han är — på att den antydyan i vigselformuläret om att så skall vara förhållandet är riktigt. "Äktenskapets verkliga problem är icke lydnad utan eftergifvenhet och hänsyn", skrifer han. Detta är väl en sats, som för alla tänkande människor står klar. Men mot alla de andra behöfver den säkerligen tyvärr ännu urgeras.

Yttersta domen. En landtlig historia. Af *Carl Svenson-Graner*. F. C. Askerbergs Bokförlags-Aktiebolag, Stockholm.

Jag tror knappt at jag misstar mig, då jag förmodar att författaren af denna "landtliga historia" själf är landtbo. Historien röjer en alltför god kännedom ej endast om landtliga vanor och sedvänjor utan äfven och framför allt om vår allmoges tankevärld och känslolif för att vara skrifven af en som studerat landsbygden och dess folk endast under en tillfällig vistelse bland dem. Det är verkliga bönder här skildras, utan vare sig den råhet, hvilken en del författare anse som ett oundgängligt bihang till begreppet bonde — eller den falska natursentimentalitet, hvarmed en del innesittande stadsbor — författare älska att utrusta de s. k. naturbarnen.

Författaren berättar sin historia enkelt och oaffekteradt, hans språk är lugnt och stundom målande; en del figurer och situationer äro verkligen tagna på kornet. Lars Andersson, den lugne, hederlige mannen — en bra typ för de bästa bland våra bönder — och hans "rifvande" hustru, domedagspredikanten Johansson med sin blandning af falskt och äkta, Skur-Fina och hennes mes till man — och till en viss grad äfven bokens egentliga hjälte, Per, den unge drängen med det sorgliga farsarvet, de äro alla lefvande figurer som författaren — och läsaren från landsbygden — träffat och lärt känna. Och hur dråpligt karakteristisk är den ej, historien om hur halta Emilie tröstar sig öfver förlusten af en fästman och tar en annan, närmast därför att "det passade så bra med ringarne jag ändå hade. Se, Strömberg heter Gustaf, precis som skomakarns pojke. Och så slipper man ju ändra graveringen". — — —

En anmärkning, som jag ville göra, är att boken lika gärna kunde hetat något annat som "Yttersta domen", ty öfver hufvud taget har utsikten af denna tilldragelse mycket ringa inverkan på människornas görande och låtande, utom i ett par enstaka fall, — och så på bönemötena, förstås.

A. H—n.

Jag vet icke om det är — som en af mina vänner säger — »bättre att vara ett troll än ett noll», men visst är, att det lefver inom mig något af det trollaktiga, som af urminnes tider säges hafva hem i min födelsebygd. Jag vet att det spelat mig mångt spratt, men jag vet äfven att ofta, där förnuftet icke hjälpt mig, så har trollet hjälpt och låtit mig finna både ord och visor för att sjunga mig fri ur lifvets bojor, låtit mig som gamle Wäinemöinen sjunga både sol och måne ned i mitt lefnadsträd. Och det är stunder, då jag af hvar käpp, lagd i min väg mig till förhinder, kan göra mig en vingad häst, på hvilken jag far genom lifvets trångaste skorsten ut — icke just till Blåkulla, men ut i den fina, friska, blåa rymden.

Fredrika Bremer ("En dagbok").

Ett tack!

För de bevis på utomordentligt stor vänlighet och öfverflödande välvilja, som på min 60-årsdag bringades mig, skulle jag önska att kunna till en hvar personligt direkt få frambära min innerliga tacksägelse, men då många ej gifvit sig tillkänna med namn, ber jag att här genom Dagny få till alla uttala mitt hjärtevarma tack.

Agda Montelius.

Från kvinnorörelsen i Tyskland.

Ur ett nyligen i Stockholms F. K. P. R. hållet föredrag af fröken N. Kohnberger öfver kvinnorörelsen i Tyskland meddela vi här några hufvudpunkter såsom belysande drag af de tyska kvinnornas arbete och de olika riktlinjer, som på senare tider i Tyskland upptagits och följas.

Fröken K. började med att uppdelade de i kvinnorörelsens tjänst arbetande kvinnorna i två grupper: den politiska, omfattande rösträttskvinnorna och de kvinnor som anslutit sig till de respektiva partierna, och de sociala, hvars sträfanden, från sexuell reform ända till barnavård, i sin helhet representeras af "Mutterschutzbewegung", en rörelse som återigen sonderfaller i tvänne grupper, en radikal och en konservativ. I sin verksamhet skiljer sig den radikala gruppen från den konservativa framför allt därigenom, att den förkastar de s. k. välgörenhetsåtgärderna och hvad därmed sammanhängande och i dess ställe yrkar på statsunderstöd och på nödvändigheten af en vidtomfattande propaganda. Den konservativa ogillar all teoretisk propaganda och vill hålla fordringarna på statsunderstöd inom mycket trånga gränser.

På den stora principiella grundskillnaden de två grupperna emellan i vissa etiska och lagstiftningsfrågor ingick ej talarinnan i sitt föredrag.

"Bund für Mutterschutz" praktiska mål är att alla mödrar och alla barn genom statens försorg skola skyddas mot vanvård och den undergång, som därigenom hotar dem. Förbundet har lokalföreningar i alla större städer öfver hela Tyskland och arbetar genom upplysningsbyråer, förmedlar in- och utackorderingar och läkarevård, lämnar juridisk och praktisk hjälp samt allt slags bistånd åt de behöfvande. Förbundets arbete är helt oberoende af den legala fattigvården.

Att barnadödligheten i Tyskland under senare år afsevärdt nedgått torde till stor del få tillräknas de socialt arbetande kvinnornas välsignelsebringande verksamhet. Då man beräknar antalet födda barn i Tyskland till två miljoner, så är antalet barn som numera dö blott 122,000 mot 502,000 för en mansålder sedan.

Man har äfven mer och mer satt som mål att skydda mödrarna. En af förbundets mest förtjänstfulla åtgärder har varit petitionen till regeringen angående moderskapsförsäkring. Den afsåg ett penningeunderstöd som skulle utgå till mödrarna under en viss tid före och efter förlossningen, förslagsvis under 12 veckor till att börja med.

Petitionen affattades af fru Maria Lischnewska med biträde för de statistiska uppgifterna af professor Mayet, som är specialist i denna fråga.

Vid Maria Lischnewskas sida i spetsen för moder-skydds-rörelsen stå Adèle Schreiber och Helene Stöcker, båda författarinnor och journalister, hängifvet ägnande sig åt denna sak.

Högergruppen inom rörelsen företrädes af de välbekanta namnen Helene Lange och Alice Salomon, den senare känd i hela Europa för sitt vidtomfattande sociala arbete.

Undervisningsfrågan är naturligen äfven i Tyskland en framskjuten fråga på kvinnorörelsens program. Mot samskoleidéen ställa sig de ledande männen afgjordt afvisande, mindre på grund af betänkligheter af moralisk art än att flickorna skulle öfversträngas genom att följa med gossarnas läsning. Universiteten äro numera öppna för kvinnor i hela det tyska riket. Kvinnorna kunna bli lärare, läkare och farmaceuter. I juridik få de endast aflägga en lägre examen, som ej ger dem tillträde till den juridiska banan. Bibliotekarietjänst är ett af de tyska kvinnorna mycket uppmärksammat och sökt verksamhetsområde.

Betraktar man den tyska kvinnliga rösträttsrörelsen, frapperas man till att börja med af att de politiskt intresserade kvinnorna tyckas arbeta ifrigare för allt annat än för rösträtt åt sig själva. Detta har emellertid sin förklaring i att man funnit, att det skulle vara politiskt oklokt att nu på ett aktuellt sätt föra fram krafvet därpå. De borgerliga kvinnorna i Tyskland stödjas ännu ej af sina egna partier, endast en enda, helt liten grupp, "Demokratische Vereinigung", har på sitt program upptagit krafvet på direkt allmän rösträtt för såväl män som kvinnor. Af socialdemokraterna är det äfven en grupp som stöder detta kraf. De tyska kvinnorna deltaga emellertid med största iver i männens nu pågående rösträttskamp, tala på möten och agitera ifrigt mot eller för treklassvalrätten, denna brännande fråga, som på det närmaste berör såväl män som kvinnor, kvinnorna så tillvida, att denna treklassvalrätt skulle komma, om kvinnorna finge politisk rösträtt, att utesluta från deltagande i valen flertalet själförsörjande kvinnor, emedan deras inkomster icke skulle vara tillräckliga att låta dem komma öfver den 3:dje klassen. De ekonomiskt välsituerade kvinnorna skulle däremot ha fördel af denna uppdelning.

Kampen om treklassrösträtten föranledde på försommaren 1909 en allvarlig brytning inom de kvinnliga rösträttsföreningarna i Tyskland. Det gällde då att genom energisk propaganda söka hålla lokalföreningarna kvar under den preussiska landsföreningens ledning, hvilket äfven lyckades, tack vare att det för detta ändamål nödvändiga ekonomiska understödet på ett särdeles öfverraskande sätt tillställdes föreningen af en för dess arbete hittills främmande dam. Ett ansenligt belopp, som förvaltas af landsföreningens ordförande fru Minna Cauer och som af gifvarinnan, hvad användandet beträffar, icke bundits för något särskildt ändamål annat än att propaganda framför allt skulle för detsamma bedrivas.

Till sist nämndes i föredraget namn på en del tyska författarinnor, som med intresse omfatta kvinnosaken och i sina verk i det ena eller det andra afseendet framträdte för densamma, Gabriele Reuter, Else Jerusalem, Grete Meisel-Hess, Lilly Braun och sist Hedvig Dohn, den 75-åriga författarinnan med det evigt unga sinnet, den glödande entusiasmen och det alltid varma intresset för kvinnornas sak. Vid ett sammanträffande med henne hade fröken K. funnit, att hon hade öfverraskande väl reda på den svenska kvinnorörelsen. Talet gled snart nog in på rösträttsrörelsen, och när fröken K. klagade öfver att ännu många svenska kvinnor stå likgiltiga för saken, utbrast hon lifligt: "Edra blygsamma systrar, som ännu

Kr. l.70

pr kg. Kostar Kraftigt och synnerligen godt rostadt Kaffe hos

Ahlberg & Johansson

11 Biblioteksg., vid Stureplan. Filial i Lidings Villastad.

MÄLARARBADET

11 Handtverkaregatan 11.

BAD- TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 - 38 15

A. T. 93 43 - 93 44.

tveka inför kampen och fråga om de skola låta rösträtten mogna vid tidernas sol, tills frukten blifvit så härlig att den faller ned af sig själf, skall ni svara: "I måsten kämpa för att aflägsna skuggorna, så att de ej bryta solens kraft. — — — Hvad gäller det? fråga ännu många. En kamp för friheten, för ljuset, för luft och sanning. En frigörelse från tom konventionalism, från fördomar, döda dogmer, från de giftiga miasmerna af hyckleri, hvilka omge de nuvarande kulturstaterna som med en ogenomtränglig mantel.

De kvinnors själar, som icke nådde målet de drömde, kämpa med oss för att eröfra kvinnornas rättigheter, liksom på slagfältet i forna tider anden af de fallna krigarne hjälpte de lefvande till seger. Och vi skola segra!"

Det har synt oss att de segervissa orden, uttalade af den åldriga tyska författarinnan, böra blifva kända i vidare kretsar än den, till hvilken fröken K. i sitt föredrag bar fram dem, vi sända härmed ut dem till alla Dagnys läsare.

Älfsborgsförbundets instruktionskurs.

Vid arbetet i rösträttsföreningarna mötes man nästan alltid af samma hinder: bristande arbetskraft. Väl finnas många, som äro lifligt intresserade af rösträttsakens framgång, men svårigheten är att draga in dessa intresserade i det aktiva arbetet. Orsaken är ofta, att det fattas kunskaper. Och detta leder till det alls icke sällsynta förhållandet, att i en förening några få af medlemmarna måste bära hela arbetsbördan.

Allra mest kännbar gör sig bristen på upplysning, när det gäller att bilda nya föreningar. Hur mången gång ha ej våra kvinnliga rösträttstalare haft samma erfarenhet? De ha kommit till en plats, hållit sitt föredrag, och sedan har det föreslagits, att en förening borde bildas. Alla de närvarande ha varit ense om önskvärdheten af att få en rösträttsförening till stånd, men det hela har strandat på omöjligheten att finna en ordförande. Det finnes kanske någon, som tycks alldeles som skapad att leda föreningens arbete, hon skulle också gärna vilja åtaga sig det, men hon vågar inte. Hon vet ej hvad en ordförande har att göra, det är så mycket rörande arbetet och rösträttsaken, som hon inte känner till, och den alltid vakna själfkritiken säger henne, att hon ej skulle kunna utföra det arbete, som kräves. Och så blir det inte någon förening den gången, och kanske inte sedan heller.

Allt detta har hos Älfsborgsförbundets af F. K. P. R. ordförande, fröken Signe Wollter, framkallat tanken på att anordna instruktionskurser i landsorten. De skulle på samma gång väcka intresse för rösträttsaken bland landsbygdens kvinnor och skänka dem allehanda praktiska upplysningar, som kunde bli till hjälp särskildt vid föreningsarbetet. Dagnys läsare veta redan, att fröken Wollter framlagt förslag om dylika kurser dels på Centralstyrelsemötet i Jönköping detta år, dels på Älfsborgsförbundets årsmöte några veckor senare.

Den 16 och 17 april hade Älfsborgsförbundet sin första instruktionskurs. Den var förlagd till Öxnered och ägde rum i goodtemplarnes ordenshus. Salen var vackert dekorerad med svenska flaggor och blommor i vitt och gult. Vid ett bord försålde vi rösträttslitteratur och föreningsmärken, och i ett inre rum hade vi en liten treflig kaffeservering. Kursen började den 16 kl. 5 e. m. och fortgick enligt följande program.

Lördagen den 16 april kl. 5 e. m.: 1) Kursen öppnas af Förbundets ordförande. 2) Unison sång. 3) Drag ur kvinnorörelsens historia. Föredrag af fröken S. Wollter. 4) Den proportionella valmetoden. Demonstreras af fröken I. Bergius.

Söndagen den 17 april, kl. 10 f. m.: 1) Föreningsarbete. Föredrag af fröken S. Wollter. 2) Den gifta kvinnans rättsliga ställning. Föredrag af fru Frigga Carlberg.

Afslutningsfesten kl. 4 e. m.: 1) Hälsningstal. 2) Medborgarsången. 3) "Jag vill bygga mitt land". Föredrag af fru Frigga Carlberg. 4) Sång. 5) Föredrag af redaktör M. Hellberg. 6) Deklamation. 7) Afslutning. 8) Unison sång.

Under afslutningsfesten redogjorde fröken Wollter för borgmästare Lindhagens interpellation till statsministern angående utredningen i fråga om kvinnans politiska rösträtt samt statsministerns svar. De närvarande, omkring 150 personer, antogo enhälligt följande resolution:

"Män och kvinnor, samlade till afslutning af ett af Älfsborgsförbundet för kvinnans politiska rösträtt anordnad möte i Öxnered den 17 april 1910, uttala med anledning af statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation angående utredningen i fråga om kvinnans politiska rösträtt en stark protest mot regeringens fortsatta förhållningspolitik, som nu senast genom statsministerns svar fått ett så betecknande uttryck."

Lördagens föredrag voro ej så talrikt besökta, som man kunnat önska, hvilket nog till stor del berodde på att det hällregnade. Söndagen kunde vi däremot räkna en ganska talrik publik, och vi kunna med bestämdhet påstå, att instruktionskursen i Öxnered visat sig vara en lofvande början och uppmuntran till fortsatt arbete i samma riktning.

För det goda resultatet ha vi framför allt att tacka våra utmärkta talare fru Frigga Carlberg och redaktör Mauritz Hellberg, hvilka genom sina värmande och medryckande föredrag gäfvade en prägel af högtid åt det hela.

Kursens ekonomi har ställt sig bättre än man kunnat vänta. Därtill har bidragit dels att fru Carlberg och redaktör Hellberg utan ersättning ställt sina krafter till Förbundets disposition, dels att Öxnereds F. K. P. R. ur egen kassa bekostat hyra för lokal.

I. B.

Notis.

Fröken Hulda Lundins slöjdseminarium i Stockholm hade den 30 april afslutning af årets kurs och i samband härmed utställning af elevskolans arbeten. Dessa voro i hög grad ägnade att belysa metodens förträfflighet, och det var roligt att följa de små elevernas framsteg från den första fällningen till arbeten, hvilkas välgjordhet var rent af förvånande, helst då man hör under huru kort tid och åt huru stora klasser samtidigt undervisningen lämnas. Bland de arbeten som utförts af de blifvande slöjdlärarinnorna funnos flera i utmärkt vacker konstsoömnad, särskildt Hedeboömnad och Hålsömnad, till hvilken sistnämnda de gamla handarbetena på Nordiska Muséet lämnat många goda uppslag. Något utom konstsoömnaden nytt för året var klädsömnaden, och de vackra, ljusa dräkter, som buros af den högre kursens elever, vittnade godt om sina sömmerskors såväl smak som skicklighet.

Föreningsmeddelanden.

Föreningen Dagny höll fredagen den 29 april sitt ordinarie möte i Stockholm å Fredrika-Bremer-Förbundets lokal under fru Agda Montelius' ordförandeskap. Styrelse- och revisionsberättelserna föredrogs och beviljades styrelsen full ansvarsfrihet. Ordf. tillkännagaf att Fredrika-Bremer-Förbundet som sina representanter i Dagnys styrelse återvalt fru Agda Montelius och d:r Lydia Wahlström. Till redaktör hade förbundet fortfarande utsett fröken Ellen Kleman, hvilken såsom sådan behöll sin själfskrifna plats i styrelsen. Till ekonomidirektör återvalde föreningen fröken Stina Quint. Det återstående styrelsevalet utföll så, att fröken Signe Bergman och fru Alma Wik återvaldes och i stället för fröken Mathilda Stael von Holstein, som undanbedt sig återval, invaldes fru Gertrud Törnell. Till suppleanter omvaldes fröken Sigrid Leijonhufvud och fru Lilly Hellström. Fröken Axianne Thorstenson kvarstår som Fredrika-Bremer-Förbundets representant bland suppleanterna. Till revisorer återvaldes fru Elisif Théel och nyvaldes fröken Kerstin Wall med fru Lilly Laurent och fröken Mathilda Silow som suppleanter.

Fredrika-Bremer-Förbundets sjukkassa i Stockholm afhöll torsdagen den 28 april sitt årsmöte på förbundets lokal, hvarvid samtliga styrelsemedlemmar återvaldes. Till revisorer utsågos fröknarna Elin Rheborg och Ingrid Tydén samt till deras suppleanter fröknarna Terese Bökman och Ida Larson.

Fredrika-Bremer-Förbundets Helsingborgskrets hade den 27 april sammanträde å Hotell Continental, hvarvid föreningens ordförande fröken Ruth Grönvall redogjorde för kretsmötet i Stockholm. Lektor Emil Schiött höll därefter ett mycket intressant föredrag om "Snoilskys sociala diktning".

Sköfde F. K. P. R. hade sitt ordinarie årsmöte torsdagen den 14 april, hvarvid års- och revisionsberättelse afgafs. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen. En protest-resolution i likhet med stockholmsföreningens antogs och har genom ordföranden tillställts statsministern.

Arvika F. K. P. R. afhöll möte den 30 april, hvarvid valdes till revisorer i Värmlands länsförbund för K. P. R. fruarna Emelie Sager och Anna Rennerfeldt med fröknarna Anna Norbäck och Stina Andersson som suppleanter.

Mötet antog samma resolution som tidigare fattats af Stockholms F. K. P. R. med anledning af statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation angående rösträttsutredningen. Efter förhandlingarna vidtog samkväm samt diskussion öfver ämnet "Kvinnans ställning till hygien och sjukvård", med fröken Stina von Hofsten som inledare.

Falkenbergs F. K. P. R. afhöll sitt årsmöte 31 sistlidne mars. På grund af flera orsaker och i synnerhet i hopp att få skolstyrelsens medgifvande att föreningen måtte få hålla sina möten i skolans samlingsal blef årsmötet så sent, att föreningen ej hann få in några meddelanden om sin verksamhet i Landsföreningens årsberättelse. Först den 18 april erhöll föreningen skolstyrelsens medgifvande att få begagna skolans lokal. Under året har hållits tre sammanträden och tvänne föreläsningar, hvaraf den ena i maj af fru Frigga Carlberg om Londonkongressen, den andra i nov. 1909 af redaktör Bjerke om det proportionella valsättet. För att öka medlemsantalet har föreningen utskickat 100 st. brefkort med "svar betaldt", med an-

modan att ingå i föreningen. Emellertid svarade endast 17 st. och af dem gingo 15 in i föreningen. Medlemsantalet är nu 67. En stadgeförändring vidtog vid årsmötet, i det att styrelsens medlemmar ökades till 9 i st. f. 5. Denna ändring skall för att vara giltig gå igenom vid ordinarie möte i okt. detta år. En kurs i kommunal- och statskunskap har man beslutat söka få till stånd, och har t. f. borgmästare Bengtsén härstädes godhetsfullt lofvat hålla några föredrag i sagda ämne. Den första föreläsningen ägde rum den 19 dennes och var talrikt besökt. Om någon vecka skall föreningen tillsammans med Hvita Bandet härstädes utlysa möte i och för uppställande af landstingsmannakandidat Antagligen nås ej enighet, men glädjande är att se att intresset växer hos kvinnorna och att de ämna begagna sig af sina kommunala rättigheter.

Föreningen själfvårdsförande bildade kvinnors hvilohem afhöll i Stockholm onsdagen den 27 april ordinarie möte å Hentrefnads lokal. De enligt utlottning afgående tre styrelseledamöterna, fröknarna Gerda Meyerson, Elin Rheborg och d:r Ada Nilson, omvaldes, och nyvaldes fröken Anna Josephson efter fröken Bertha Wiman, som afsagt sig sitt mandat i styrelsen. Den lediga suppleantplatsen efter fröken Josephson besattes med fröken M. Lindbeck. Till revisorer omvaldes fröken Helena Carleson och fru Anna Gunnarsson. Fröknarna Blank och Ida Larsson ingingo som revisorssuppleanter.

Ordf., d:r Nilson redogjorde för planen att till instundande sommar öppna föreningens hvilohem. Egenheten Håknäs' corps de logis, i Järna socken, har förhyrts för ändamålet. Utomordentligt vackert beläget, vid en vik af Östersjön, tyckes det i allo vara lämpligt såsom ett godt rekreationshem. Meningen vore att hemmet skulle öppnas i början på juni, och styrelsen hade tänkt sig kunna sätta priset så lågt som till 2 kr. pr dag för ensamt rum och helinackordering, samt till 1,50 för deladt rum. Omkring 14 pensionärer kunna mottagas. Längsta tiden för uppehåll å hemmet skulle vara tre veckor, detta för att möjliggöra att så många som möjligt af föreningens medlemmar skulle få draga nytta af hemmet.

Kvinnliga kontorist- och expeditföreningens i Stockholm pensionskassa hade den 28 april årsmöte, hvarvid full och tacksam ansvarsfrihet beviljades. Kassans kapitalbehållning vid 1909 års slut utgjorde kr. 7,753:52. De afgående styrelseledamöterna återvaldes likaså revisorerna.

På hemställan af styrelsen förklarade mötet intet hinder möta för styrelsen att bevilja inträde i kassan mot erläggande af s. k. ingångspremie. Till kassans styrelse har överlämnats afskrift af grosshandlaren och fru Julius Gerells testamente, hvarigenom desamma tilldelat Stockholms stad hela sin kvarlåtenskap för att tillsammans med förut gjorda donationen af 225,000 kr. utgöra en fond benämnd Julius och Adla Gerells donationsfond, af hvilkens afkastning efter båda donatorernas död 10 proc. årligen skola läggas till kapitalet och återstående 90 proc. öfverlämnas till K. K. E. F:s pensionskassa för utbetalande af tilläggs pensioner af 500 kr till kassans pensionsberättigade delägare.

Våra ärade läsare

uppmanas vördsamt att ifrigt verka för **DAGNYS** spridning genom värfvande af nya prenumeranter.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7½ öre pr mn.)

Husfru.

Bildad, 28-årig flicka, som under en följd af år varit lärarinna, har god hand med barn och dessutom är husligt intresserad och kunnig, önskar till hösten plats i ett fint hem i Stockholm där det finnes barn, men husmoder saknas. Innehåller utmärkta rekommendationer. Svar till "Uppfostrarinna", Allm. Tidningskontoret, Stockholm.

Lärarinna

gladlynt, undervisningsvan önskar under sommaren plats i familj. Svar till "25 år", Landskrona, p. r.

Ung musikalisk flicka

önskar plats i god familj. Kompetent att undervisa i pianospelning, talar tyska flytande; villig att ha hand om barn och läsa vanl. skolämnen med dem. Önskar lön och vill anses som familjemedlem. Referenser. Svar till "Britta", Svenska Annonsbyrån, Göteborg.

Ung bildad flicka

som med högsta betyg genomgått åttaklassigt elementarläroverk önskar plats i familj som barnfröken eller guvernant. Svar till "20 år", Sv. Telegrambyrån, Örebro.

Anspråkslös flicka

med någon vana i matlagn. o. öfr. husl. syssl. önsk. mot fritt vivre plats i större pensionat eller bättre fam. för att grundl. få lära sig matl., syltn. etc. Är villig att hjälpa till med hvarjeh. inom hush. Svar till "Villig fr. W.", Wästerås p. r.

EXAM. MASSÖS OCH SJUKGYMNAST önskar plats i familj, vid badort, sjukhus eller institut. Svar afvaktas tacksamt till "Sjukgymnast J.", Klippan p. r.

TVÅ lärarinnor önska, hvar för sig eller tillsammans, under sommarferien plats i familj, helst på landet. Kunniga i sömnad och handarbeten samt villiga att sköta barn och deltaga i inomhus förefallande göromål. Svar emotes tacksamt till "Lärarinnor", Fränsta (Medelpad).

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

SKÖTERSKA i sinnessjukvård önskar plats att sköta lindrigt sinnessjuk. Svar märkt "E. Y.", Uppsala p. r.

ÄLDRE f. d. sjuksköterska önskar komma som hjälp och sällskap till äldre herre eller dam. Bästa rek. Svar till "Fritt vivre", Tidningskont., Kungsgatan 14, Stockholm.

EX. sjuksköterska, god massös, språkkunnig och resvan söker plats. Svar till "Arbete", Tidn.-k. Kungsgatan 14, Stockholm.

SKÅNSKA, 18 år, huslig, musikalisk och glad som ett solsken, vill gärna komma till ett godt hemtrefligt hem som hjälp och sällskap. Benäget svar till "Sol", Helsingborg p. r.

HUSLIG, anspråkslös landbrukaredotter önskar i början af juni mot fritt vivre plats å större herregård eller i prästgård att gå frun tillhanda. Är kunnig i enklare matl., bakt. och handarbeten. Har genomgått folkhögskola. Sökanden är villig och van att deltaga i alla inom ett hus förekommande göromål. Önskar anses som familjemedlem. Svar emotes tacksamt under adr. "Arbetsam", Jämserum p. r.

18 års bildad flicka

önskar plats som sällskap och hjälp åt äldre dam eller i mindre familj. Är intresserad af husliga göromål och sömnad. Svar afvaktas inom 8 dagar af "I. F. 1910" p. r. Järntorget, Göteborg.

Bildad engelska

mycket musikalisk, som behärskar tyska språket, önskar plats i familj och rekommenderas varmt såsom angenämt sällskap. Svar till "Conscientious", Allm. tidningsk., Gust. Ad. torg, Stockholm.

LEDIGA PLATSER.**Sjuksköterskebyrå**

under en månad vid *Mariefreds* småskola. Lön 68 kr. 75 öre, husrum, vedbrand och resa.

Skolrådets ordförande.

Föreståndarinneplats

för hvilohem på landet i närheten af Stockholm finnes ledig. Den sökande bör äga god allmänbildning, vara väl kunnig i alla ett större landthushåll tillhörande göromål, äfven höns- och trädgårds-skötsel, dessutom besitta för en värdinna nödiga egenskaper. Platsen skall tillträdas den 1 juni d. å. Svar med uppgift om ålder, föregående verksamhet och referenser, samt med bifogad fotografi torde under adress "Duglig 1910" insändas till denna tidnings expedition.

Vid Kungälfvs samskola

äro vid instundande hösttermins början lediga platser för en andra lärarinna med lön 1,150 kr. och en underlärarinna med lön 800 kr. Kungälf den 11 april 1910. STYRELSEN.

Lärarinneplats

vid Söderhamns Elementarläroverk för flickor tillträdades höstterminen 1910 i modersmålet, kristendom (i lägre klasser) samt, efter eget val, matematik, naturlära eller historia och geografi. Lön och pensionsbidrag efter lag. Kompetens: högre lärarinneseminarium eller motsvarande. Små klasser. Ansökningar adresseras Flickskolestyrelsens ordförande, Söderhamn.

Hushållsskolan i Lund

söker erfaren och energisk ledarinna af det praktiska hushållsarbetet den 1 aug. 1910. Person som önskar åtaga sig platsen bör ovillkorligen förut ha förestått större hushåll och äga förmåga att leda och undervisa. Lönevillkor efter kompetens. Läkarbetyg och andra betyg hvilka bestryka sökandens kompetens fordras. Närmare upplysningar genom föreståndarinnan adr. Sandg. 8, Lund.

PLATS finnes den 18 maj för en frisk anspråkslös flicka som hjälp åt sjuklig dam. Sökande bör vara något kunnig i sjukvård samt sömnad; inga gröfre göromål förekomma. Lön 15 kr. i månaden. Svar med uppgift å ålder m. m. till "Enkelt hem", Södertelje p. r.

STADGAD, enkel bättre flicka, ej under 25 år, kunnig i matlagning och villig att deltaga i inom hemmet förekommande göromål, erhåller plats i prästgård på landet i liten familj där jungfru finnes. Svar med ref. och lönevillkor till "H.", Tingstäde p. r., Gottland.

PÅLITLIG, äldre person, villig att mot fritt vivre sköta litet hem åt ensam dam erhåller anställning genast. Vidare upplysningar genom Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, Drottninggatan 54, Stockholm.

Föreståndarinneplatsen

vid *Malmö högre läroverk f. flickor* är ledig att tillträdas den 1 aug. d. å. med årlig lön af 2,200 kr., pensionsbidrag och fri bostad med bränsle. Kompetenta sökande torde anmäla sig intill den 15 maj hos *Styrelsen för Aktiebolaget Malmö högre läroverk för flickor, Malmö.*

Bildad dam

som är bosatt på egendom i Stockholms närhet för att ägna sig åt höns- och trädgårds-skötsel, söker som kompanjon en likaledes bildad dam, med något kapital, i och för ömsesidigt samarbete och sällskap. Svar till "Corps de logis". Dagnys expedition, Stockholm.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,
54 Drottninggatan.

Billigt! Billigt!

Allmogegårdiner fr. 30 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Allmogedukar, Filtdukar, Schaggdular, Bordvaxduk, Filtar. Tråd 95 öre duss. Bomullstygger från 29 öre mtr. Hellylcheviot, god. kval. i färger, 90 cm. br. 1,25, 130 cm. br. 2,50 pr mtr., äfven hvit cheviot, passande till dräkter. Gardinstufvar m. m. Allt säljes billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

En märklig litterär debut

är
Carl Svenson-Graners
BOK

Yttersta domen

En landtlig historia

Pris Kr. 2.50.

F. C. Askerbergs Bokförlagsaktiebolag Sthlm.

Sprid Dagny!

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRJER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik.
Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m.
Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Lek-
sandlufvor, vacker, praktisk huvudbonad för damer.
Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräk-
ter förfärdigas efter beställning, välgjordt arbete, billiga priser.
ALLM. TEL. 168 30. GÖR ETT BESÖK!

Wiréns Eau de Cologne **ROYAL** är fortfarande oöfverträffad.
Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 . . . Stockholm.

LILIP HOLMQVIST:S

Handelsinstitut, Göteborg.

300—400 elever årligen. 15—20
akademiskt och praktiskt bil-
dade lärare. Begär vårt 40-sid.
illustrerade program.
FÖRNÄMSTA SPRÄKINSTITUT.

S. T. G. 31563

BANKKURS

Vackert bomullstyg

till klädningar. Extra modernt,
blått och hvitrandigt, finfin kva-
lité med tvinnad varp. Säljes i af-
passade stycken om 8 m. till ett
pris af 5:12

2½ m. vackert vitt bluslifestyg,
pris 1:72. Sändes *fraktfritt* från

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas värdsamt.

OBS.! Gamla möbler renoveras
och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: ½12—2 och ½6—½7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter
öfverenskommelse.

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibylleg, 36. Hörnet af Karlavägen.
R. T. 35 30. A. T. 210 04.

Största fabrik i Skandinavien för

Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima
svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.

58 Klararbergsgatan 58.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska
Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg
1, 1 tr.

STOCKHOLM.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa.
Bruksanvisning medf. Endast hos fru
HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p.
STOCKHOLM.

FRU E. HOLMIN, Lästmakaregatan 8, n. d.

Hygienisk ansiktsbehandling. Vibrationsmas-
sage & Elektricitet, Manicure, Fotbehandling,
Handbad för kylda händer.

Tel. Brunk 31 99.

Bomullsklädnigar i afpassade bitar, 8
met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till
2,85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta
mönster, som vanligtvis kosta 50 å 55 öre
met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela lan-
det vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskar-
son, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stock-
holm.

Gynna

Dagnys annonsörer!

Fem präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom.
Fritt efter Jules Verne af Alfred
Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kar-
tonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning
af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illu-
strationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling
sagor af
Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris
75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn
och ungdom. Fritt
efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustratio-
ner af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och
ungdom af Marie Lou-
Charles G. Gordons lif och stordåd, ise Gagner. 304 sidor,
33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm (Stina Quint.)

Lektioner i GYLLENLÄDER och LÄDERPLASTIK

Anmälningar 2—3.
Marianne Nordquist.

Drottninggatan 35. IV.

Handarbeten

i nya moderna stilar finnas ständigt
på lager.

Götgatan 15, 1 tr. Malmkillnadsq. 48 A.
A. T. 306 87 R. T. 48 24 A. T. 48 25.
All slags ritning och montering
emottages. Ester Flyborg.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni
Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni
från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är
billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni
blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.

Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

De 70,000 och Miss Isabel Cleghorn. Af Hanna Jonsson.

Anna Bobergs utställning i Paris.

De engelska kvinnornas rättsliga ställning

Doktorerna Kinbergs och Sundquists bok.

Hvad är kvinnorörelsen? Af Agda Montelius.

Charles Frederic Goss: Mannen, Hustrun och Hemmet.

Carl Svensson-Graner: Yttersta domen. Rec. af A. H—n.

Från kvinnorörelsen i Tyskland.

Älfsborgsförbundets instruktionskurs.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.